

5. Кримінальний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> (дата звернення 27.04.2023).

6. Кабмін зменшив фінансування виконання рішень ЄСПЛ. URL: <https://sud.ua/uk/news/publication/254818-kabmin-snizil-finansirovanie-vypolneniya-resheniy-espch> (дата звернення 27.04.2023)

7. Мін'юст вирішив спростувати інформацію щодо проблем у сфері системи виконання судових рішень: що вирішив Верховний Суд. URL: <https://sud.ua/uk/news/publication/253873-minyust-reshil-oprovergnut-informatsiyu-o-problemakh-v-sfere-sistemy-ispolneniya-sudebnykh-resheniy-cho-reshil-verkhovnyy-sud> (дата звернення 27.04.2023).

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-315-9-32>

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ В УКРАЇНІ ТА НАПРЯМИ ЙОГО УДОСКОНАЛЕННЯ

Плешкун Дана Романівна

здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Навчально-наукового інституту права

Державного податкового університету (м. Ірпінь)

Науковий керівник: Касьяненко Любов Михайлівна

доктор юридичних наук, професор, професор кафедри публічного права

Державного податкового університету (м. Ірпінь)

На сьогоднішній день у сучасних реаліях воєнного стану питання державного фінансового контролю в Україні є надто важливими. Правове регулювання державного фінансового контролю характеризується наявністю деяких недоліків.

У фінансових правовідносинах доволі актуальними є питання розбудови дієвої системи державного контролю, пошук шляхів реформування різноманітних аспектів організації та здійснення контролю, комплексне розв'язання існуючих проблем у відповідній сфері, усунення недоліків у практичній діяльності суб'єктів державного фінансового контролю і та підвищення ефективності державного фінансового контролю. Саме тому багато науковців приділяють увагу дослідженням фінансового контролю в Україні і вносять пропозиції до удосконалення його нормативно-правового регулювання.

Вирішення актуальних проблем нормативно-правового регулювання державного фінансового контролю в умовах постійних змін законодавства неможливо без їх наукового аналізу. Дослідженню різних аспектів формування та функціонування системи державного фінансового контролю в Україні, зокрема її проблемам було приділено увагу багатьма провідними науковцями. Так, М. Довга та О. Мельник шляхом порівняльного аналізу здійснила систематизацію щодо виокремлення недоліків державного фінансового контролю та усі проблеми у сфері державного фінансового контролю поділяють на дві групи: перша – пов'язані з організацією та проведенням контрольних заходів; друга – виявленням порушень та посиленням фінансової дисципліни. Також вони пропонують такі напрями вдосконалення системи фінансового контролю: покращити законодавче врегулювання питань формування системи державного фінансового контролю, зокрема прийняття єдиного базового нормативного акту; визначення єдиних концептуальних засад організації фінансового контролю; оптимізацію організаційної структури суб'єктів державного фінансового контролю, завершити роботу в напрямі чіткого розмежування повноважень контролюючих органів за одночасної їх взаємодії [1, с. 95]. М. Остапенко на основі проведеної оцінки сучасного стану державного фінансового контролю в Україні виокремлює проблеми його організації і здійснення. Автором висвітлено проблемні питання та можливі шляхи вдосконалення державного фінансового контролю в Україні за рахунок підвищення ефективності роботи контролюючих органів. Визначено, що державі необхідно зосередити зусилля за такими напрямками розвитку системи державного фінансового контролю, як розробка стандартів контролю, удосконалення законодавчої бази, яка повинна відповідати поточному моменту і єдиної методології державного контролю, а також спрямування зусиль на розвиток інформаційних технологій, які створені для єдиного інформаційного простору контрольної діяльності [2, с. 42–47]. Є. Романів, Д. Долбнєва акцентують увагу на проблемах державного фінансового контролю щодо правового, інформаційного, організаційного, комунікативного, методологічного та кадрового забезпечення, що спричиняє негативний вплив на розвиток фінансово-бюджетних відносин, пропонують шляхи удосконалення відповідного контролю на державному та місцевому рівнях [3, с. 38]. К. Дубовик, В. Горник, В. Шпачук, С. Кравченко, враховуючи аналіз сучасної організаційної системи державного фінансового контролю в Україні на центральному рівні наголошують на тому, що удосконалення потребують усі елементи цієї системи: суб'єкти, об'єкти (як фінансова

система взагалі, так і конкретні об'єкти кожного контролюючого органу) та контрольні дії [4, с. 343].

Варто зауважити, що спеціальне законодавство про державний фінансовий контроль на сьогодні вимагає оновлення та модернізації.

Так, положення Закону України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні» [5], на нашу думку, потребують удосконалення, хоча неоднозначно і приймалися доповнення та зміни, але варто доповнити, зокрема: закріпити поняття «державний фінансовий контроль»; принципи державного фінансового контролю; чітко визначити його види, форми, методи; відповідальність фіхівців контролюючих органів за проведенням неефективного фінансового контролю.

Тому для повноцінного та якісного правового забезпечення державного фінансового контролю важливо вдосконалити теоретичні положення з відповідного питання, необхідно удосконалити законодавство та узагальнити вже розроблені пропозиції у відповідній сфері відносин, що дозволить досягти найефективнішого результату в практичній діяльності контролюючих органів.

Отож, за останні роки в Україні було внесено чимало змін до нормативно-правових документів, що регламентують порядок здійснення державного фінансового контролю. Але цього недостатньо для вирішення всіх проблем у сфері організації державного фінансового контролю. Таким чином, система державного фінансового контролю в Україні повною мірою не забезпечує відповідного рівня фінансово-господарської дисципліни у державі. Це є наслідком численних проблем, які зумовлюють зростання кількості фінансових порушень. Серед основних можна виокремити існування слабкої взаємодії органів фінансового контролю між собою та з правоохоронними органами, низький рівень ефективності адміністративних стягнень, наявність прогалин в законодавстві й інше.

Список використаних джерел:

1. М. Довга, О. Мельник Проблеми правового регулювання фінансового контролю в Україні та шляхи їх вирішення. *Наукові праці Національного університету «Одеська юридична академія»*. Т. 29 / голов. ред. Ю. Цуркан-Сайфуліна ; МОН України, НУ «ОЮА». Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2021. С. 92–97.

2. Остапенко М. Державний фінансовий контроль: проблемні питання та перспективні напрями вдосконалення. *Науковий вісник Львівської академії. Серія : Економіка, менеджмент та право*. Вип. № 5. 2021. С. 42–47.

3. Романів Є. Долбнєва Д. Необхідність та напрямки удосконалення системи державного фінансового контролю в Україні як вимога сьогодення. 2016. № 2(1). С. 35–38.

4. Дубовик К. Горник В. Шпачук В. Кравченко С. Організаційно-правовий механізм державного фінансового контролю в Україні. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2019. Том 3. № 30. С. 340–350.

5. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні: Закон України від 26.01.1993 р. № 2939-ХІІ. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. № 13. Ст. 110 (із змінами та доповненнями).